

- DRŽAVNI PREVENTIVNI MEHANIZEM -

poročilo
o opravljenem obisku
na lokaciji

POLICIJSKA POSTAJA ILIRSKA BISTRICA

Pojasnilo: Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (v nadaljevanju: Varuh) v okviru izvajanja nalog in pooblastil po Zakonu o ratifikaciji opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (Uradni list RS, št. 114/2006) v vlogi državnega preventivnega mehanizma (v nadaljevanju: DPM) obiskuje kraje odvzema prostosti. V skupini, ki izvede obisk, poleg predstavnikov Varuha praviloma sodeluje(jo) tudi predstavnik(i) pogodbenih nevladnih organizacij ter občasno tudi neodvisni izvedenci medicinske in drugih strok in prevajalci. Pravna podlaga za opravljanje nadzorov s strani DPM je predstavljena na spletni strani [Varuh kot državni preventivni mehanizem](#).

Pričujoče poročilo vsebuje le bistvene ugotovitve o obisku s predlogi za izboljšanje razmer oziroma odpravo nepravilnosti. Izdelano je bilo na podlagi poročila o obisku DPM in odzivnega poročila pristojnih. Namenjeno je objavi na spletni strani Varuha.

Osnovni podatki o lokaciji:

- ▶ **Tip lokacije:** policijska postaja (v nadaljevanju: PP)
- ▶ **Kategorije oseb, ki jim je bila odvzeta prostost:** osebe v policijskem pridržanju.¹
- ▶ **Uradna zmogljivost in dejanska zasedenost lokacije na dan obiska:** PP ima tri prostore za pridržanje, in sicer enega za krajša pridržanja (do 12 ur)² in dva za daljša pridržanja (do 48 ur)³. PP prav tako razpolaga s primernim sprehajališčem za pridržane osebe.⁴ V času našega obiska na PP ni bilo pridržane osebe.

Potek obiska in priprava poročila:

- ▶ Obisk je bil **nenajavljen in opravljen dne 11. 3. 2015.**⁵
- ▶ **Skupina za obisk:** en predstavnik Varuha (svetovalec varuha) ter en predstavnik pogodbene nevladne organizacije (SKUP).
- ▶ **Vsebina obiska:** sprejela sta nas dežurna policistka in komandir, ki je za sodelovanje pri pregledu prostorov PP, pregledu dokumentacije nekaj naključno izbranih primerov pridržanj ter za zaključni pogovor določil pomočnika komandirja.

¹ V letu 2015 (v lasu od 1. 1. 2015 pa do 11. 3. 2015) so policisti izvedli skupaj 19 pridržanj.

² Prostor je primeren za pridržanje dveh oseb in je opremljen z večjim lesenim ležiščem, dvema žimnicama, WC-jem na počep in umivalnikom s tekočo vodo.

³ Prostora sta primerna za pridržanje po ene osebe in opremljena z lesenim ležiščem, žimnico, pritrjeno mizo in pritrjenim stolom, WC s kovinsko školjko in umivalnikom s tekočo vodo.

⁴ Sprehajališče se nahaja v neposredni bližini prostorov za pridržanje, velikosti približno 4x5 metra in je delno (do polovice) pokrito.

⁵ Prejšnji obisk te PP je bil opravljen 21. 9. 2011.

► **Poročanje:** poročilo o obisku je bilo poslano na Ministrstvo za notranje zadeve (v nadaljevanju: MNZ) 24. 3. 2015, skupaj s predlogom, da ga obravnava in nam v roku 30 dni sporoči morebitna stališča glede naših ugotovitev; tozadevni odgovor smo s strani organa prejeli 22. 4. 2015, torej 29. dan po odpremi.

► **DPM je posebej pohvalil**

- da je bilo upoštevno priporočilo iz prejšnjega obska, saj je bil nabiralnik v hodniku PP ustrezno označen z namenom, in sicer da je namenjen oddajanju pripomb in pohval.
- da PP razpolaga s posebnim prostorom za razgovore oziroma zaslišanje ter možnostjo opravljanja prepoznave, ki je opremljen z opremo za slikovno in zvočno snemanje teh postopkov.

► predlog DPM

► odziv pristojnih

DPM: predlaga, da se preveri in po potrebi zmanjša količina iztečene vode ob enkratni uporabi.⁶

MNZ: sporočamo, da bodo na PP v sodelovanju s Policijsko upravo Koper poskušali odpraviti problem predolgega iztekanja vode v prostoru za pridržanje.

DPM: predlagamo, da se sprehajališče bolj redno čisti, glede na to da so bili na njem opaženi odvrženi cigaretni ogorki, pa predlagamo, da se proučijo možnosti namestitve ustreznega pepelnika.⁷

MNZ: sporočamo, da so sprehajališče očistili, policiste pa opozorili na redno čiščenje. Zaradi varnostnih razlogov so pomisleki glede namestitve pepelnika, zavedajo pa se, da to posledično pomeni pogostejše čiščenje sprehajališča.

DPM: predlagamo, da se proučijo možnosti, da se prostori, ki se uporabljajo tudi za postopke s pridržnimi osebami in ki niso video nadzorovani, ustrezno opremijo. DPM namreč meni, da gre v tem primeru za pomanjkljivost, saj morebitnih navedb pridržanih ali zadržanih oseb o neprimernem ravnanju uradnih oseb z njimi na ta način ni mogoče preveriti.⁸

MNZ: sporočamo, da bodo na PP proučili možnosti namestitve videonadzornega sistema v prostoru za sprejem in razgovore oseb, realizacija pa bo odvisna o zagotovitve potrebnih finančnih sredstev.

⁶ Prostor za pridržanje, označen s številko 3 je namenjen krajšemu pridržanju (do 12 ur) za dve osebi in je opremljen z dvema lesenima posteljama z žimnicami, WC-jem na počep ter umivalnikom, prav tako pa sta v tem prostoru nameščena in ustrezno označena govorna naprava ter video nadzorni sistem, ki iz nadzora izvzema toaletni del. DPM je bil ob obisku opozorjen, da je bila v prostor št. 3 nameščena nova vodovodna pipa, zato je preveril njeno delovanje in hkrati tudi delovanje splakovanja toalete. Ob pritisku na oba gumba (tako armaturi za umivalnik in WC) je bilo ugotovljeno, da voda v obeh primerih izteka zelo dolgo (približno 3 minute). DPM je bilo s strani dveh pomočnikov komandirja, ki sta sodelovala pri obisku, pojasnjeno, da je tako že dalj časa in ob posamezni uporabi katerega koli iztoka vode (armature pri umivalniku ali v WC-ju) izteče okrog 30 litrov vode.

⁷ PP razpolaga tudi s sprehajališčem, ki je delno pokrito, kar zagotavlja pridržanim osebam sprehajanje tudi v primeru slabega vremena. Ob obisku je bilo ugotovljeno, da sprehajališče očitno ni bilo očiščeno in da se na njem nahaja listje, dva kosa plastičnih vrečk (kar naj bi po navedbah komandirja prinesla burja, ki pa tisti dan ni pihala) in več cigaretnih ogorkov.

⁸ Evropski odbor za preprečevanje mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja je ob obiskih v Sloveniji že pozval, da se sprejmejo ukrepi, s katerimi se bo zagotovilo, da se bo elektronska oprema za beleženje policijskih postopkov redno uporabljala. Kot je opozoril Odbor, elektronsko snemaje (avdio in/ali video) policijskih razgovorov namreč predstavlja pomembno dodatno varovalko zoper grdo ravnanje s pridržanimi osebami, ki lahko zagotovi popoln in avtentičen zapis postopka razgovora in s tem močno olajša preiskavo kakršnihkoli trditvev o grobem ravnanju. To je zato v interesu tako oseb, s katerimi naj bi policija grdo ravnala kot tudi policistov, če so soočeni z neutemeljenimi trditvami, da so bili vpleteni v grdo ravnanje. Elektronsko beleženje policijskih razgovorov prav tako zmanjšuje možnost, da bi pridržane osebe kasneje lažno zanikale, da so podale kakršnekoli izjave.

DPM: predlagamo, da se policiste (predvsem dežurne policiste) opozori, da se v prihodnje v obrazcu navede številka prostora za pridržanje, v katerega je bila pridržana oseba nameščena.⁹

MNZ: sporočamo, da bo vodstvo policiste (predvsem dežurne policiste) opozorilo na doslednost in natančnost pri izpolnjevanju dokumentov o pridržanju in vnosu podatkov v evidenco oseb, ki jim je odvzeta prostost (navedba podatka o številki prostora za pridržanje v katerega je bila pridržana oseba nameščena, podatkov o ponujeni posteljini in tekoči vodi).

DPM: predlagamo, da se policiste opozori, da se v prihodnje v obrazcu »Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek« navede številka prostora za pridržanje oziroma konkretizira prostor, kjer so bile zadržane osebe nameščene in da se v obrazec vpiše tudi, kako je bilo poskrbljeno za otroke zadržanih oseb (ali so dobili obrok hrane, morda nadomestna oblačila...)¹⁰.

MNZ: sporočamo, da se strinjamo, da mora policijska enota evidentirati podatke o otrocih, ki so zadržani osebno (kako je bilo za njih poskrbljeno, kje so bili nameščeni, ali so dobili obrok hrane, druga oblačila itd), način evidentiranja (beleženja podatkov v uradni zaznamek o izvajanju opravil med pridržanjem/zadržanjem, v poročilo dežurnega, ipd) pa je odvisno od okoliščin konkretnega primera, pri čemer je treba upoštevati tudi splošne določbe Zakona o nalogah in pooblastilih policije o poročanju o uporabi policijskih pooblastil.

⁹ Pri pregledu naključno izbranih primerov posameznih pridržanj, je bilo pri pridržanju osebe (20. do 21. 12. 2014 začetek postopka ob 16.55 uri, pridržanje odrejeno med 17.05 do 00.45 ure, na podlagi drugega odstavka 109. člena Zakona o prekrških ZP-1) in pridržanja osebe (10. do 11. 5. 2014, začetek postopka 19.45, pridržanje odrejeno 20.00 do 7.10 ure, na podlagi 24. člena Zakona o pravilih cestnega prometa), ugotovljeno, da v nobenem izmed primerov pridržanj, policisti v obrazcu »Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek« niso evidentirali, v katerem prostoru za pridržanje je bila posamezna pridržana oseba nameščena.

¹⁰ Pri pregledu naključno izbranih primerov posameznih zadržanj dveh oseb (4. 10. 2014, zadržanje odrejeno 5.20 do 11.15 ure), je bilo iz obrazca »Uradni zaznamek o zadržanju« za eno osebo razvidno, da je bilo z njim tudi šest otrok (rojeni od leta 2003 do leta 2012). Pri pregledu obrazca »Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek« pa je bilo ugotovljeno, da v njem ni evidentirano, v katerem prostoru za pridržanje oziroma drugem prostoru sta bili nameščeni zadržani osebi, niti v nadaljevanju (v nobenem obrazcu ali kako drugače) otroci, ki so potovali z njima niso več omenjeni oziroma ni razvidno kje so otroci bili v času zadržanja. V obrazcu je bilo sicer evidentirano, da sta zadržani osebi dobili hladni obrok, pri čemer pa ni bilo razvidno ali so tudi otroci dobili obrok hrane (kot že navedeno, v obrazcu »Izvajanje opravil med pridržanjem/zadržanjem – uradni zaznamek« ali katerem drugem obrazcu, otroci niso več omenjeni).